

te. d'Er. És clar que són compostos del fem. CUBILE 'jaç': *Culassa* CUBIL-ACEA, *Culroja* < *Cuil-roja*; mentre que *Culzer* és simplement 'la jaça d'Er' < CUBILE EKERRI > CUILZERR, amb la -E- pretònica interna sincopada d'hora, i llavors la -z- etimològica es conserva: *Cu(i)lzer*; mentre que en *Ezerr*, essent intervocàlica, va esvair-se. Brillant confirmació de l'etimologia EKERRI.

D'altra banda hi ha encara un altre topònim d'aquesta alta vall pastoral que sembla format com un compost del seu nom. Roc de *Nyier* (oït *nyjérr*), a la partió entre Er i Sta. Llocaia (XXIII, 14, 18) i oït a Sta. Llocaia (XXIII, 24); difícilment serà alteració de *Roc de Er*, com suggeria un dels infs.: es compendria que fos «de Iers»; i tampoc imaginem que s'hi hagi aglutinat *En-* locatiu, car llavors seria (*e*)*ner*, sense la *i*, que s'intercala només darrere *a*. Deu tenir etimologia semblant a la del poble conflentí de *Nyer*, o sigui compost amb el bc. *angi* 'devesa' (E.T.C. I, 175, 179): ANGI-E(K)ERRI ('roc de la devesa d'Er').

Parònims més llunyans. IERRI, vall de l'Alt Lluçanès, pujant de Sora cap a Portavella i Vinyoles de Portavella; és la vall paral·lela a la de Rocafiguera, que corre de N. a Sud, més a l'O. que Rocafiguera; oït *ijérr* locatiu a *ijérr* 1926, tant a Sora com a Portavella; novament 1954 i 1964 en enq. locals a Sora i a Orís. Puix que va de N. a Sud, és clar que tota ella és d'exposició soleia, per tant serà duplicat del mateix EK-ERRI 'lloc del sol', sinó que ací es mantingué la vocal final darrere -RR (cf. *torre/tor*, *Benavarre/Benavarri*); i en esvair-se la -z- entre vocals **Eerri* passà a *Ierri*. Que no hi hagi hagut apòcope radical, com en *Er*, és natural ja que a Cerdanya es diu *La Tor*, i al Lluçanès, *la Torre*.

Paronímia casual amb *Yerri*, vall uns 11 k. al NNO. d'Estella: n'hi ha una cita, no sé en quina forma, en un doc. de 1258, i en la Cròn. del Príncep de Viana I, p. 72; de les dades de Caro Baroja (Fo. Li. Va. I, 43, 71, 72) resulta que havia estat *Deyerri* el nom antic. No sé si hi podria haver relació amb el basc *igar* 'sec' adj., variant *ear*, i *Iarra* a. 1209 (Mitx., Fo. Li. Va. I, 17). O bé si prové d'un antic DEGIUS, com es diu allí: sigui com vulgui el *Ierri* del Lluçanès s'ha de deslligar tant d'una cosa com de l'altra car una base IGERR-, hauria donat *gerri* en fon. cat.

Jo havia pensat que un *Etterrito/Esderred* que A. SdÜrg. 839, n.º 67, posava a la vall de Lavansa, tenia relació etimològica amb *Er* EKERRI, però com que les variants en *esd-* ens en allunyen fonèticament, és més convincent destriar-los del tot, i atènyer-se a la combinació que li he proposat s. v. *Darnius*.

¹ Segons les dades d'Azkué. El mateix es dedueix de les explicacions de Mitxelena sobre *eki* i afins en *Fon. Hi. Vca.*, 64; i sobre *-err/-arri* en *BSVAP* 1966, 288. *Eki* 'sol' ja figura en Oihenart, i en l'obra *Onsa* del suletí Tartàs, a. 1666 (ed. Urquijo, p. 87) (Bouda, Fo. Li. Va. 1973, 299). *EKI-ERRI* és compost paral·lel a *eki-alde* nom del bc. comú per a la «solana» (ronc. *iki-alte*); i una altra formació paral·lela seria *Equieta* d'un doc. navarrès de c. 1340 (Mitx.,

Fo. Li. Va. I, 29). Ja Azkué portava *ekera* «lugar soleado», i també «oriente» (format amb el sufix *-era* 'cap a, vers a'), i el Supl. de l'Azkué ho localitza ara a Guipúscoa, extrem oposat. Tantes dades coincidents proven que *EKI* és la forma primitiva per anomenar el sol, mentre que les formes *eguki* o *egi* d'alguns parlars locals seran contaminades per *egun* 'dia'.

ERA i derivats i compostos

Coll d'Era, partida del terme de Llo (Alta Cerdanya) recollida per JCor. en les enquestes de l'*Onomasticon Cataloniae* (XXIII, 39.11).

Les Eres, llogaret del municipi de Castellbò (Alt Urgell), a la part occidental de la Vall de Castellbò. Oït *éres* a Castellbò per Casac. (c. 1920).

Les Eres o Ca N'Eres, partida del terme de Biert (Gironès) (XLIV, 128).

Coll d'Eres, partida del terme de Noves de Segre (Alt Urgell) (XXXVII, 192.1).

Coll de les Eres, partida del terme de Matadepera (Vallès Occidental), al peu S. del Montcau, en la carena de Sant Llorenç.

Les Ieres, partida al lloc del terme de Llastarri (Alta Ribagorça) (en «el Bosc», Terrado) (var. local *la iéra = la era*). Var. *yéra*, com en el següent.

Coll d'Erademassa, collada al N. de la Serra de Bellmunt per la qual aquesta enllaça amb les altures de Buscastell. En el país es pronuncia *də yéřə də mäsə*. Aquesta pronúncia ha fet que les guies escriguin *Hierademassa* i contin una història pseudo-etimològica referent a un home que l'havien assotat i que va dir: «*aquest cop hi era de massa*». Però és que allí es pronuncia vulgarment *lə yéřə* en lloc de *la era*, amb *y* antihiàtica.

L'Era de Menrell, pla desert dalt de les cingleres del terme de la Nou de Berguedà (XXXVIII, 118.2).

Coll d'Erademora, en el terme de Sant Cebrià-Calella (Maresme).

Era d'En Pèi, partida del terme de Vallcebre (Berguedà) (XXXVIII, 97.16).

⁴⁵ *S'Era d'En Garriga*, te. Estellencs (Mall.).

L'Era-Vella, casa aterrada del terme de Castell de l'Àreny (Berguedà) (XXXVIII, 129.9).

Amb adjectiu; així mateix: *PETRACĒA 'de roca, de pedra':

Erapedrassa, paratge de Prats de Molló (Vallespir) segons el *Llibre Roig* (a. 1660), f.º 80v: «*ad fontem de Picol et a Erapedrassa a Ulana Milana et a Flamemaya*».

Mirador de s'Erassa, partida del terme de Miramar (Mallorca) (A. Lluís Salvador, p. 94).

L'Ereta, partida del terme de La Vansa (Alt Urgell) (XXXVIII, 35.18).

Barranc de l'Ereta, partida del terme de la Pobla Tornesa (Pna. Cast.) (XXIX, 131.13).